ĢENERĀLADVOKĀTA M. POJAREŠA MADURU [*M. POIARES MADURO*] SECINĀJUMI,

sniegti 2008. gada 17. janvārī [1]

1. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *Cour de cassation* [Kasācijas tiesa] (Francija) lūdz Tiesu interpretēt Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās [2], kura sekoja Briseles konvencijai [3] un aizstāja to.

2. Konkrētāk, iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai 5. iedaļa, kas attiecas uz darba līgumiem un ir ieviesta ar Regulu Nr. 44/2001, ir jāuzskata par tādu, kas izsmeļoši un ekskluzīvi nosaka noteikumus par jurisdikciju attiecībā uz minētajiem līgumiem vai arī, tieši pretēji, iedaļā, kas veltīta darba līgumiem, ietvertos noteikumus par jurisdikciju var papildināt ar noteikumiem par īpašo jurisdikciju, kas noteikti iepriekš minētās regulas 2. iedaļas 6. panta 1. punktā.

I — Atbilstošās tiesību normas un prāvas fakti

A — *Atbilstošās tiesību normas*

3. Regulas Nr. 44/2001 2. pantā noteikts:

"Saskaņā ar šo regulu, personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības, var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā."

4. Regulas Nr. 44/2001 6. pantā, kas ietverts 2. iedaļā ar nosaukumu "Īpašā jurisdikcija", paredzēts, ka personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt:

"[..]

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — OV L 12, 1. lpp.

3 — 1968. gada 27. septembra konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (konsolidētā versija, OV 1998, C 27, 1. lpp.).

1. ja viņš ir viens no vairākiem apsūdzētajiem [atbildētājiem], tās vietas tiesā, kurā kādam no apsūdzētajiem [atbildētājiem] ir domicils, ar noteikumu, ka prasības ir tik cieši saistītas, ka lietderīgi tās izskatīt un noteikt kopā, lai novērstu nesavienojamu spriedumu risku, ko rada atsevišķa tiesvedība;

[..]."

5. Regulas Nr. 44/2001 5. iedaļa ar nosaukumu "Jurisdikcija attiecībā uz atsevišķiem darba līgumiem" ietver 18.—21. pantu.

6. Konkrētāk, Regulas Nr. 44/2001 18. panta 1. punktā noteikts:

"1. Lietās, kas saistītas ar atsevišķiem darba līgumiem, jurisdikciju nosaka ar šo iedaļu, neierobežojot 4. pantu un 5. panta 5. punktu."

7. Regulas tās pašas 5. iedaļas 19. pantā ir noteikts:

"Darba devēju, kura domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt:

1. tās dalībvalsts tiesās, kurā ir viņa domicils; vai

2. citā dalībvalstī:

a) tiesās tajā vietā, kur darbinieks pastāvīgi veic darbu, vai tiesā tajā vietā, kur viņš to veicis pēdējoreiz, vai

b) ja darbinieks pastāvīgi neveic darbu vai neveica darbu nevienā valstī, tiesā tajā vietā, kur atrodas vai atradās uzņēmums, kas pieņēma darbinieku."

B — *Atbilstošie prāvas fakti*

8. Ruārs [*Rouard*], prasītājs pamata prāvā, 1977. gadā tika pieņemts darbā sabiedrībā *Laboratoires Beecham Sévigné*, kas kļuvusi

par sabiedrību *Laboratoires Glaxosmithkline*, kuras juridiskā adrese ir Francijā. Viņš minētās sabiedrības labā veica dažādus uzdevumus trešo valstu teritorijās. 1984. gadā Ruārs tika norīkots darbā Marokā atbilstoši jaunam darba līgumam, kas noslēgts ar sabiedrību *Beecham Research UK*, kas reģistrēta Apvienotajā Karalistē un kas pieder pie tā paša koncerna, pie kura pieder *Laboratoires Beecham Sévigné*. Ar šo līgumu otrais darba devējs apņēmās saglabāt noteiktas tiesības, kuras saskaņā ar sākotnējo darba līgumu ir ieguvis Ruārs (it īpaši darba stāža saglabāšana, kā arī tiesības uz atlaišanas pabalstu).

9. 2001. gada 9. martā sabiedrība *Beecham Research UK*, kas ir kļuvusi par sabiedrību *Glaxosmithkline*, atlaida Ruāru. Tad 2002. gada 4. jūnijā viņš vērsās *Conseil de prud'hommes de Saint-Germain-en-Laye* [Senžermēnanlē Darba strīdu tiesā] (Francija) ar prasību, kas vienlaikus vērsta pret sabiedrību *Laboratoires Glaxosmithkline* un sabiedrību *Glaxosmithkline*, kuras ir pārņēmušas attiecīgi sabiedrību *Laboratoires Beecham Sévigné* un *Beecham Research UK* tiesības. Ruārs prasa minētajām sabiedrībām pilnībā samaksāt dažādos pabalstus, zaudējumu atlīdzību un procentus, kas radušies atlaišanas procedūras neievērošanas, atlaišanas bez faktiska un nopietna pamatojuma un nelikumīgas līguma izbeigšanas dēļ.

10. Pamatojot savas prasības, Ruārs apgalvo, ka abas sabiedrības ir jāuzskata par kopējiem darba devējiem, — otrā līguma noteikums, kas paredz saglabāt noteiktas sākotnēji ar pirmo līgumu iegūtās tiesības, kas apstiprina vienu vienīgu un turpinātu viņa nodarbinātības attiecību ar abām sabiedrībām, kas turklāt pieder tam pašam koncernam. Tādējādi, tā kā sabiedrība *Laboratoires Glaxosmithkline*, kuras juridiskā adrese ir Francijā, atrodas Francijas tiesas jurisdikcijā, Francijas tiesas jurisdikcijā atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktam ietilpst arī sabiedrība *Glaxosmithkline*, lai gan šī sabiedrība ir reģistrēta Apvienotajā Karalistē.

11. *Conseil des prud'hommes* saskaņā ar abu darba devēju aizsardzības līniju tomēr atzina, ka lieta neietilpst tās jurisdikcijā, norādot, ka darba līgumus, kas bija spēkā atlaišanas brīdī, regulēja Apvienotās Karalistes un Marokas tiesības. Tādējādi vairāk nepastāvēja pakļautības saiknes starp Ruāru un sabiedrību *Laboratoires Glaxosmithkline* Francijā. *Cour d'appel de Versailles* [Versaļas Apelācijas tiesa] apstiprināja šo lēmumu un puses no jauna nosūtīja uz *Conseil de prud'hommes*. Atbildētājas sabiedrības tad iesniedza kasācijas sūdzību *Cour de cassation* [Kasācijas tiesā].

12. Šādos apstākļos augstākā tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [..] īpašās jurisdikcijas noteikumi, kas noteikti Regulas Nr. 44/2001 [..] 6. panta

1. punktā, saskaņā ar kuriem persona, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var tikt iesūdzēta, "ja viņš ir viens no vairākiem atbildētājiem, tās vietas tiesā, kurā kādam no atbildētājiem ir domicils, ar noteikumu, ka prasības ir tik cieši saistītas, ka lietderīgi tās izskatīt un noteikt kopā, lai novērstu nesavienojamu spriedumu risku, ko rada atsevišķa tiesvedība", ir piemērojami prāvā, kuru darbinieks ir ierosinājis kādas dalībvalsts tiesā pret divām vienam un tam pašam koncernam piederošām sabiedrībām, no kurām viena, kas ir pieņēmusi šo darbinieku darbā koncernā un vēlāk atteikusies viņu atjaunot darbā, ir reģistrēta šajā dalībvalstī, un otra, kurā ieinteresētā persona beigās strādāja trešā valstī un kura viņu atlaida, ir reģistrēta citā dalībvalstī, lai gan šis prasītājs atsaucas uz vienu no darba līguma noteikumiem, lai pierādītu, ka abas [sabiedrības] ir kopēji darba devēji, kuriem viņš prasa atlaišanas pabalstu, vai arī, otrkārt, [..] Regulas [Nr. 44/2001] 18. panta 1. [punkta] norma, saskaņā ar kuru atsevišķu darba līgumu jomā jurisdikciju nosaka [šīs regulas] II nodaļas [5.] iedaļa, izslēdz [minētās regulas] 6. panta 1. punkta piemērošanu, tādējādi katra no abām sabiedrībām ir jāiesūdz tās dalībvalsts tiesā, kur tā ir reģistrēta?"

II — Juridiskā analīze

13. Uzdotajam prejudiciālajam jautājumam ir divas daļas. Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jānosaka, vai noteikumus par īpašo jurisdikciju, kas noteikti Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā, var piemērot atsevišķiem darba līgumiem, kaut arī regula ietver iedaļu, kas ir īpaši veltīta strīdiem sakarā ar minētajiem līgumiem piemērojamiem noteikumiem par jurisdikciju, un, ja atbilde ir apstiprinoša, atkārtoti atgādināt un precizēt nosacījumus, kas attiecas uz minētās regulas 6. panta 1. punkta piemērošanu šajā jomā.

A — *Par Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta piemērojamību atsevišķiem darba līgumiem*

14. Būtībā Tiesai ir prasīts noteikt, vai Regulas Nr. 44/2001 II nodaļas 5. iedaļa izsmeļoši un ekskluzīvi regulē jurisdikciju attiecībā uz atsevišķiem darba līgumiem, izslēdzot visus citus noteikumus par jurisdikciju, kas paredzēti šajā regulā, vai arī tā pieļauj tādu interpretāciju, saskaņā ar kuru 5. iedaļa neliedz piemērot noteikumus par īpašo jurisdikciju, ja tas vajadzīgs, pamatojoties uz konkrētā gadījuma īpatnībām, it īpaši tad, ja attiecīgās saistītās prasības attiecībā uz vairākiem atbildētājiem ir iesniegtas tiesā atbilstoši vienas no tām domicilam.

15. Aizsteidzoties priekšā turpmākajam izklāstam, es gribētu norādīt, ka īpašās jurisdikcijas, kas paredzēta Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā, kura ļauj, ja prasības ir saistītas, vairākus atbildētājus iesūdzēt tiesā atbilstoši viena no tiem jurisdikcijai, piemērojamība strīdā par atsevišķu darba līgumu, manuprāt, ir jāapstiprina, kaut arī pirmajā brīdī 5. iedaļas par darba līgumiem gramatiskā interpretācija šķiet esam tam pretrunā. Lai labāk saprastu risinājumu, kuru es piedāvāju Tiesai, es vispirms izklāstīšu argumentus, kas acīmredzami izslēdz 6. panta 1. punkta piemērojamību strīdiem attiecībā uz atsevišķiem darba līgumiem, turpinājumā pierādīšu, kāpēc, manuprāt, Tiesai nevajadzētu izdarīt šādu interpretāciju.

16. Regulas Nr. 44/2001 18. panta 1. punkts, kurā noteikts, ka "lietās, kas saistītas ar atsevišķiem darba līgumiem, jurisdikciju nosaka ar šo iedaļu, neierobežojot [šīs regulas] 4. pantu un 5. panta 5. punktu", ja to aplūko atsevišķi, šķiet, tiešām apstiprina tādu interpretāciju, kas noraida ikvienu noteikumu par jurisdikciju, kas nav izteikts vai skaidri atļauts 5. iedaļā, ja strīds attiecas uz darba līgumu.

17. No šīs normas izriet, ka, pirmkārt, ikviens strīds, kas attiecas uz atsevišķiem darba līgumiem, ir jāizskata tiesā atbilstoši minētās regulas 5. iedaļā (18.—21. pants) noteiktajiem noteikumiem par jurisdikciju un ka, otrkārt, ja pastāv izņēmumi attiecībā uz 5. iedaļā noteikto principu piemērošanu, tiem ir jābūt skaidri paredzētiem regulā. Tā kā 6. panta 1. punkts neietilpst 5. iedaļā un tā kā atšķirībā no 4. panta un 5. panta 5. punkta tas nav norādīts kā izņēmums no minētajā iedaļā paredzēto noteikumu piemērošanas, 6. panta 1. punkta īpašā jurisdikcija tātad nebūtu piemērojama strīdiem, kas attiecas uz darba līgumiem.

18. Vispirms 5. iedaļa ir izņēmums no vispārīgās jurisdikcijas, kas noteikta regulas 2. pantā [4], saskaņā ar kuru jurisdikcija ir tai tiesai, kurā atbildētājam ir domicils, 5. iedaļas 18.—21. pantā noteiktie noteikumi ir jāinterpretē šauri, jo ir pieļaujami vienīgi tie izņēmumi no atbildētāja domicila vispārīgās jurisdikcijas principa, kas ir skaidri noteikti šajā iedaļā.

19. Tomēr uz šādu interpretāciju nevar balstīties, jo tajā nav ņemta vērā ne tikai Regulas Nr. 44/2001 teleoloģiskā un sistemātiskā nozīme, bet arī tiesību normu, kas attiecas uz šo lietu, jēga. Turklāt tā balstīta uz nepareizu pieņēmumu, ka 6. panta 1. punkts ir

4 — Skat. it īpaši 1988. gada 27. septembra spriedumu lietā 189/87 *Kalfelis* (*Recueil*, 5565. lpp., 8. un 9. punkts), 1989. gada 15. februāra spriedumu lietā 32/88 *Six Constructions* (*Recueil*, 341. lpp., 18. punkts), 1998. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-51/97 *Réunion européenne* u.c. (*Recueil*, I-6511. lpp., 47. punkts) un 2006. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-539/03 *Roche Nederland* u.c. (Krājums, I-6535. lpp., 19.—23. punkts).

izņēmums no noteikumiem par jurisdikciju, kas noteikti iedaļā par atsevišķiem darba līgumiem. Kā tiks pierādīts, noteikumi par īpašo jurisdikciju, kas paredzēti minētās regulas 6. panta 1. punktā, nav izņēmums no noteikumiem par jurisdikciju, kas attiecas uz atsevišķiem darba līgumiem, bet gan tie papildina noteikumus, kas uz attiecas uz [atsevišķiem darba līgumiem], neradot šaubas par to principiem.

20. Vispirms jāatgādina, ka, lai gan Briseles konvencija neietvēra īpašu nodaļu par darba līgumiem, tomēr tajā paredzētie noteikumi par jurisdikciju bija piemērojami arī darba līgumiem. Tāpat arī konvencijas 6. panta 1. punkts, kas ļauj iesūdzēt vairākus atbildētājus atbilstoši viena no tiem jurisdikcijai, kā to ir atzinusi Eiropas Kopienu Komisija, bija pilnībā piemērojams darba līgumam. Regula Nr. 44/2001, kas seko Briseles konvencijai, kā tas ir uzsvērts minētās regulas preambulas piektajā apsvērumā, nodrošina tajā iekļauto noteikumu darbības nepārtrauktību, nevis tos pārtrauc. Tātad Regulas Nr. 44/2001 mērķis nav būtiski grozīt noteikumus par tiesas jurisdikciju, tādējādi var uzskatīt, ka šī dokumenta autori nav gribējuši izslēgt minētās regulas 6. panta 1. punkta piemērošanu mūs interesējošajā jomā.

21. Turklāt arī Regulas Nr. 44/2001 autori vēlējās radīt īpašu iedaļu, kas attiecas uz tiesas jurisdikciju darba līgumu jomā, uzskatot, ka "vājākajai pusei vajadzētu būt aizsargātai ar jurisdikcijas normām, kas ir labvēlīgākas tās interesēm, nekā to paredz vispārējās normas" [5]. Šādos apstākļos būtu pārsteidzoši, ja minētie autori, pieņemot Regulu Nr. 44/2001, būtu gribējuši atņemt darba ņēmējiem iespēju izmantot labvēlīgākas normas, kuras uz viņiem attiecās pirms tās stāšanās spēkā, saskaņā ar Briseles konvenciju. Cita starpā Tiesa nemainīgi atgādina, ka darba līgumu jomā šī konvencija ir jāinterpretē, "ņemot vērā prasību nodrošināt atbilstošu sociāli vājākās līgumslēdzējas puses aizsardzību, proti, darba ņēmēja aizsardzību" [6]. Interpretācija, saskaņā ar kuru pat tad, ja pastāv saistītas prasības, kas attiecas uz vairākiem atbildētājiem, darba ņēmējam ir katrs no tiem atsevišķi jāiesūdz atbilstoši attiecīgās dalībvalsts jurisdikcijai, ir pretrunā ne tikai tiesas labas pārvaldības interesēm [7], bet arī neievēro vājākās līgumslēdzējas puses aizsardzību un turklāt atņem tai iespēju, uz kuru tā varēja atsaukties iepriekš.

22. Šādos apstākļos ir jālemj, ka, ja Regulā Nr. 44/2001 ir noteikts izņēmums no

5 — Regulas Nr. 44/2001 trīspadsmitais apsvērums.

6 — 1993. gada 13. jūlija spriedums lietā C-125/92 *Mulox IBC* (*Recueil*, I-4075. lpp., 18. punkts). Šis precizējums izrietēja jau no 1982. gada 26. maija sprieduma lietā 133/81 *Ivenel* (*Recueil*, 1891. lpp., 14. un 16. punkts). Skat. arī vēlākam apstiprinājumam 1997. gada 9. janvāra spriedumu lietā C-383/95 *Rutten* (*Recueil*, I-57. lpp., 17. punkts) un 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-437/00 *Pugliese* (*Recueil*, I-3573. lpp., 18. punkts).

7 — Tiesa ir uzsvērusi, ka gadījumā, ja darbs tiek darīts vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, ir svarīgi novērst kompetento tiesu daudzskaitlīgumu, lai izsargātos no pretrunīgu lēmumu riska un atvieglotu tiesu nolēmumu atzīšanu un izpildi ārpus dalībvalsts, kurā tie ir pieņemti (1990. gada 11. janvāra spriedums lietā C-220/88 *Dumez France* un *Tracoba*, *Recueil*, I-49. lpp., 18. punkts, un 2002. gada 27. februāra spriedums lietā C-37/00, *Weber*, *Recueil*, I-2013. lpp., 42. punkts).

atbildētāja dzīves vietas principa attiecībā uz darba līgumiem, lai nodrošinātu līguma vājākās puses intereses, iespējas, ka ir vairākas saistītas prasības, kas vērstas pret vairākiem atbildētājiem, atbilstoši 5. iedaļai neņemšana vērā ir jāsaprot kā šī teksta robs šajā dokumentā. Šis robs ir aizpildīts minētās regulas 6. panta 1. punktā, kas ļauj papildināt darba līgumiem piemērojamos noteikumus, neapšaubot to principus, tas ir, it īpaši vājākās līgumslēdzējas puses aizsardzību un, vispārīgāk, gribu novērst jurisdikcijas pārklāšanos. Piemērojot 6. panta 1. punktu, tiešām tiek lietderīgi labota situācija, ka netiek ņemtas vērā instances īpatnības, turoties pie saistīto prasību pastāvēšanas darba līgumu jomā fakta, tomēr nepārkāpjot noteikumus par tiesas judikatūru, kas tos regulē.

23. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es aicinu Tiesu nospriest, ka Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts ir piemērojams attiecībā uz atsevišķiem darba līgumiem.

B — *Par Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumiem atsevišķiem darba līgumiem*

24. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesai EKL 234. pantā noteiktās sadarbības ar valstu tiesām procedūras ietvaros valsts tiesai ir jāsniedz derīga atbilde, kas tai ļautu iztiesāt tās izskatīšanā esošo prāvu. Tādēļ un ņemot vērā šīs lietas faktiskos apstākļus, kas ir kompleksi un dažkārt pretrunīgi, šķiet, ka ir svarīgi precizēt nosacījumus, kas jāpārbauda valsts tiesai, lai šajā gadījumā varētu derīgi piemērot Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu.

25. Kā tas ir uzsvērts, Regula Nr. 44/2001 neiezīmē Briseles konvencijā nostiprināto principu pārtraukumu, bet tā nodrošina tās nepārtrauktību. Tātad Tiesas precizējumi, kas izteikti judikatūrā attiecībā uz konvencijas 6. panta 1. punktu, ir atbilstoši arī turpmāk, piemērojot prāvai Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu.

26. Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta piemērošana ir atkarīga no tā, ka, "prasības ir tik cieši saistītas, ka lietderīgi tās izskatīt un noteikt kopā, lai novērstu nesavienojamu spriedumu risku, ko rada atsevišķa tiesvedība".

27. Šis nosacījums, kura nav šī panta sākotnējā redakcijā Briseles konvencijā, tieši

balstīts uz minētās konvencijas 22. pantu, saskaņā ar kuru prasības uzskata par saistītām, ja tās ir tik cieši saistītas, ka ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt vienlaicīgi, lai novērstu nesavienojamu spriedumu risku, ko rada atsevišķas tiesvedības.

28. Tiesa spriedumā lietā *Kalfelis* atzina, ka nosacījums par prasību saistību ir jātransponē, ņemot vērā Briseles konvencijas 6. panta 1. punkta interpretāciju, šis nosacījums ir vēlāk pārņemts Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā, lai novērstu to, ka šīs īpašās jurisdikcijas izmantošana radītu šaubas par jurisdikciju atbilstoši atbildētāja dzīves vietas principam. Tiesa uzskata, ka "tas tā varētu būt, ja prasītājs varētu brīvi celt prasības pret vairākiem atbildētājiem ar vienīgo mērķi, lai prasību pret vienu no šiem atbildētājiem neceltu valsts, kurā atrodas tā domicils, tiesā" [8].

29. "Nesavienojamu spriedumu" jēdzienu, kas ir nosacījums Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta piemērošanai, var tulkot dažādi. Saskaņā ar šauru interpretāciju īpašās jurisdikcijas piemērošana gadījumā, ja ir vairāki atbildētāji, ir pakļauta riskam, ka prasību atsevišķa izskatīšana un spriedumu taisīšana rada juridiskas sekas, kuras savstarpēji izslēdz viena otru. Turpretim, interpretējot jēdzienu "nesavienojami spriedumi" paplašināti, pietiek ar to, ka prasību atsevišķa izskatīšana un spriedumu taisīšana rada nolēmumu pretrunīguma risku, bet nav nepieciešams, ka tas ietver savstarpēji izslēdzošu juridisku seku risku [9]. Neizsakoties par labu ne vienai, ne otrai interpretācijai, Tiesa cita starpā ir precizējusi, ka, "lai lēmumi būtu uzskatāmi par pretrunīgiem, nepietiek, ja pastāv atšķirības tiesvedības iznākumā; šīm atšķirībām ir jāietilpst vienas un tās pašas faktiskās un juridiskās situācijas ietvaros" [10].

30. Tiešām nav nepieciešamības turpināt šo diskusiju. No Regulas Nr. 44/2001 un iepriekš minētās judikatūras skaidri izriet, ka noteicošais elements, lai piemērotu minētās regulas 6. panta 1. punktu pirmām kārtām, ir īpaši ciešas saistības starp prasībām pastāvēšana. Šī piesaiste var tikt patiesi novērtēta tikai katrā atsevišķajā gadījumā un, precīzāk,

8 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Kalfelis*, 9. punkts.

9 — Lai atgādinātu un analizētu šo jautājumu, ir lietderīgi atsaukties uz ģenerāladvokāta Ležē [*Léger*] secinājumiem iepriekš minētajā lietā *Roche Nederland* u.c., kā arī uz Bomhoff, J., *Judicial Discretion in European Law on Conflicts of Jurisdiction*, Sdu, La Haye, 2005.

10 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Roche Nederland* u.c., 26. punkts, un 2007. gada 11. oktobra spriedums lietā C-98/06 *Freeport* (Krājums, I-8319. lpp., 40. punkts).

katrā jomā, kurā šis noteikums par īpašo jurisdikciju ir piemērojams.

31. Tomēr ir svarīgi nolemt, pirmkārt, ka galvenais Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta mērķis ir uzlabot labu pārvaldību tiesā, neatkarīgi no tā piemērošanas konteksta. Šādā aspektā jebkura argumentācija, kas izriet no vājākās līgumslēdzējas puses aizsardzības, nav atbilstoša un tādējādi to nevar izmantot, lai interpretētu Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumus. Lai sasniegtu šādu mērķi un novērstu ļaunprātīgu īpašās jurisdikcijas piemērošanu, lai konstatētu saistību, ir obligāti jāvar konstatēt īpaši ciešu piesaisti starp strīda objektu un tiesu, kas to izskata [11]. Tomēr pretēji Apvienotās Karalistes izdarītajai interpretācijai tas, ka starp strīda objektu un tiesu, kurā ir iesniegts prasības pieteikums, jāpastāv saistībai, nekad nenozīmē tiesu hierarhijas noteikšanu, jo prasība ir jānodod tai tiesai, kurai ir visciešākā saikne ar to. Šāda interpretācija no jauna ievieš papildu nosacījumu 6. panta 1. punkta piemērošanai, kurš kā atkāpe no pamata noteikumiem par jurisdikciju, var tikt interpretēts tikai sašaurināti [12]. Rezumējot, saistība, no kuras ir atkarīga 6. panta 1. punkta piemērošana, paredz, ka ir jākonstatē saikne starp prasībām, sakne, kurai ir jāpastāv, lai garantētu, neatkarīgi no tā, kura tiesa izskata lietu, ka tai ir cieša saistība ar lietu, lai šī īpašā jurisdikcija tiktu izmantota pamatoti, nenovēršoties no tās mērķa.

32. Otrkārt, šī saistība, ja tā ir jāpārbauda saistībā ar darba līgumiem, paredz, ievērojot attiecīgo jomu, ņemt vērā noteiktu kritēriju skaitu, kas ir piemēroti, lai izlemtu par ciešas saiknes starp prasībām šajā īpašajā nozarē pastāvēšanu.

33. Šajā sakarā prasītājs pamata prāvā apgalvo, ka nosacījums, kas attiecas uz saistību starp abām prasībām, ir izpildīts, ja, pirmkārt, pastāv "viens vienīgs darba līgums vai vismaz viena turpināta nodarbinātības attiecība" [13] ar šiem abiem darba devējiem un ja, otrkārt, abi darba devēji pieder vienam sabiedrību koncernam.

11 — Skat. arī iepriekš minētos spriedumus lietā *Ivenel*, 11. punkts, un lietā *Pugliese*, 17. punkts.

12 — Tiesa vienmēr ir noliegusi Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta interpretācijas teoriju, kura tiek dēvēta "spider in the web" ("zirneklis tīkla vidū") un kuru ir izstrādājušas Nīderlandes tiesas. Kopienu tiesa ir skaidri noraidījusi šo teoriju iepriekš minētajā spriedumā lietā *Roche Nederland* u.c.

13 — Skat. Ruāra iesniegtos apsvērumus, 7. lpp.

34. Kā Komisija un Apvienotā Karaliste ir atzinušas tiesas sēdē, šīs problēmas risinājums ir jāmeklē iepriekš minētajā spriedumā lietā *Pugliese*. Tiesa, aicināta pieņemt lēmumu par vietas, kurā darba ņēmējs parasti veic savu darbu, jēdziena interpretāciju, ir netieši sniegusi precizējumus, kas ļauj noteikt saistības starp abiem darba līgumiem, kas noslēgti ar dažādiem darba devējiem, pakāpi. Šī judikatūra man šķiet īpaši atbilstoša, ņemot vērā kritērijus, kurus valsts tiesa var ņemt vērā, lai pārbaudītu saistību starp prasībām darba līgumu jomā, kas ļauj iesūdzēt vairākus atbildētājus tiesā, kas ir kompetenta attiecībā uz vienu no tiem [14].

35. Tiesa arī ir atzinusi par pareizu, ka, "ja viens darba ņēmējs ir saistīts ar diviem dažādiem darba devējiem, pirmo darba devēju var iesūdzēt tiesā tajā vietā, kur darba ņēmējs strādā otrā darba devēja labā tikai tad, ja pašam pirmajam darba devējam brīdī, kad tika noslēgts otrais līgums, bija interese par pakalpojumiem, ko darba ņēmējs sniedza otrajam darba devējam tā izlemtajā vietā [..]. Šīs intereses pastāvēšana nav stingri jāpārbauda, ievērojot formālus un ekskluzīvus kritērijus, bet ir jānovērtē vispārīgi, ņemot vērā lietas apstākļu kopumu" [15]. Kopienu tiesa it īpaši precizē, ka atbilstošo faktoru vidū var būt: "fakts, ka pirmā līguma noslēgšanas laikā bija paredzēts noslēgt otro līgumu; fakts, ka pirmais līgums ir grozīts, ņemot vērā otrā līguma noslēgšanu; fakts, ka pastāv organizatoriska vai ekonomiska saikne starp abiem darba devējiem; fakts, ka pastāv vienošanās starp abiem darba devējiem, kas paredz abu līgumu kopā pastāvēšanas nosacījumus; fakts, ka pirmais darba devējs saglabā tiesības dot rīkojumus darba ņēmējam; fakts, ka pirmais darba devējs var lemt par darba devēja nodarbināšanas pie otrā darba devēja ilgumu" [16]. Līdz ar to, pamatojoties uz šo kritēriju kopumu, kas nav izsmeļoši, valsts tiesai ir jānosaka, vai pastāv pietiekama saistība starp divām prasībām, kas ļauj prasītājam pamata prāvā iesūdzēt abas sabiedrības atbildētājas pamata prāvā Francijas tiesā.

36. Ņemot vērā iepriekš minēto, Tiesa varētu lemt, ka Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu var piemērot tad, ja pastāv saistība starp prasībām, kas, neatkarīgi no tā, kādā tiesā tās celtas, nodrošina, ka tā ir cieši saistīta ar lietu. Lai novērtētu minēto saistību attiecībā uz atsevišķiem darba līgumiem, cita starpā var ņemt vērā, ka pirmā līguma noslēgšanas laikā bija paredzēts noslēgt otro līgumu, ka pirmais līgums ir grozīts, ņemot vērā otrā

14 — Doktrīna jau paredzēja šādu šī sprieduma izmantošanu. Skat. it īpaši Moizard, N., *RJS*, 10/03, 756. lpp., kur viņš uzsvēra: "Ir ļoti iespējams, ka sprieduma lietā *Pugliese* kritēriji būs ļoti noderīgi, lai noteiktu jurisdikciju strīdā saistībā ar starptautisko mobilitāti sabiedrību koncerna ietvaros."

15 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Pugliese*, 23. un 24. punkts.

16 — Turpat, 24. punkts.

līguma noslēgšanu, apstākli, ka pastāv organizatoriska vai ekonomiska saikne starp abiem darba devējiem, faktu, ka pastāv vienošanās starp abiem darba devējiem, kas paredz abu līgumu kopā pastāvēšanas nosacījumus, faktu, ka pirmais darba devējs saglabā tiesības dot rīkojumus darba ņēmējam vai vēl arī faktu, ka pirmais darba devējs var lemt par darba devēja nodarbināšanas pie otrā darba devēja ilgumu.

III — Secinājumi

37. Secinājumā es iesaku Tiesai atbildēt uz prejudiciālo jautājumu šādi:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 6. panta 1. punktā ietverto noteikumu par īpašo jurisdikciju var piemērot 5. iedaļas, kura attiecas uz noteikumiem par judikatūru, kas piemērojami atsevišķiem darba līgumiem, ietvaros.

Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu var piemērot tad, ja pastāv saistība starp prasībām, kas, neatkarīgi no tā, kādā tiesā tās celtas, nodrošina, ka tā ir cieši saistīta ar lietu. Lai novērtētu minēto saistību attiecībā uz atsevišķiem darba līgumiem, cita starpā var ņemt vērā, ka pirmā līguma noslēgšanas laikā bija paredzēts noslēgt otro līgumu, ka pirmais līgums ir grozīts, ņemot vērā otrā līguma noslēgšanu, apstākli, ka pastāv organizatoriska vai ekonomiska saikne starp abiem darba devējiem, faktu, ka pastāv vienošanās starp abiem darba devējiem, kas paredz abu līgumu kopā pastāvēšanas nosacījumus, faktu, ka pirmais darba devējs saglabā tiesības dot rīkojumus darba ņēmējam vai vēl arī faktu, ka pirmais darba devējs var lemt par darba devēja nodarbināšanas pie otrā darba devēja ilgumu.